

Kmečka trgovina

Trgovina s sadjem

Cene

Uspeh zadružne organizacije prodaje sadja potom krajevnih odborov in informacijske pisarne v Mariboru se je pokazal v polni meri. S pomočjo zadružne prodaje so sadjarji pri Sv. Lenartu, oziroma v okolici, v Slovenskih goricah pred kratkim sklenili kupčijo s solidnimi izvozniki za dva vagona jabolk po 2.60 din za 1 kg. V ostalih krajih po Slov. goricah, kjer organizacija deluje, se pa plačujejo namizna jabolka v splošnem po 2.45 din za 1 kg, prištevši še 8% kupne cene za stroške organizacije.

Zadružna organizacija prodaje sadja se je začela v preteklem tednu tudi v Gornji Radgoni. Pred nastopom organizacije prodaje po krajevnih odborih je bila cena jabolk v Gornji Radgoni in okolici jedva po 1.50 din za 1 kg, po nastopu omenjene organizacije pa plačujejo trgovci jabolka v splošnem po 2.50 din, postavljena na železniško postajo v Gornji Radgoni. Iz tega je razvidno, da je cena jabolk v par dneh zaradi organiziranja sadjarjev po krajevnih odborih poskočila za 1 din pri 1 kg.

Kako važna je zadružna organizacija prodaje sadja je videti tudi iz tega, da plačujejo »tekačiče«, to so sadni mešetarji, v Halozah jabolka jedva in v najboljših primerih po 1.30 din za 1 kg. Zaradi tega so na merodajnih mestih storjeni potrebni koraki za dvig cene jabolk tudi v najbolj siromašnih krajih v Halozah, Haložane pa pozivamo, da tudi sami potom zadružne prodaje sadja skrbijo za dvig cen svojih jabolk kakor so to storili sadjarji v Slovenskih goricah.

Najvišjo ceno pri letošnji prodaji sadja so dosegli sadjarji iz sadnega okraja Sv. Lenart v Slov. goricah, ki so 11. avgusta prodali zadružnim potom dva vagona jabolk po 2.80 din za 1 kg. To lepo ceno je bilo možno doseči na ta način, ker je povpraševanje po sadju zelo veliko, in je enim izvoznikom baš primanjkovalo sadja, da bi zadostili svojim obvezam napram inozemskim kupcem.

Kako begajo trgovci sadjarje pri kupčijah s sadjem?

Ker so se cene zgodnjemu sadju ponekod letos že zelo dvignile, so začeli razni sadni prekupčevalci govoriti in begati sadjarje s tem, da bo cena sadju vsak čas padla, oziroma je že padla, in to zaradi padca vrednosti nemške marke. Ker je letos določena cena jabolk za inozemske kupce 22 RM za 100 kg, kar znaša v našem denarju 3.08 do 3.19 din za 1 kg, postavljeno na jugoslovansko-nemško mejo, sadni prekupčevalci ne morejo begati ljudi z naglim padcem cen kakor prejšnja leta, zato so se spravili na vrednost marke. Take govornice so popolnoma neumestne, kajti če bi se sicer zmanjšala vrednost nemške marke, bi to v naši državi ne igralo nobene vloge, v nobenem primeru bi pa ne bili prikrajšani sadni izvozniki, kajti ti dobivajo izplačane nemške marke od naše Narodne banke, in sicer po 14.50 din za 1 RM. Če bi pa naša Narodna banka sadnim izvoznikom zaradi padca vrednosti nemške marke ne mogla več izplačevati po 14.50 din za 1 RM, potem bi se pa izvoz sadja ustavil. Iz tega je razvidno, da so govornice o padcu vrednosti nemške marke neupemeljene in se razširjajo iz namena, da zbegajo sadjarje pri cenah, da bi na ta način mešetarji ali sadni trgovci nakupili sadje pod ceno. Zato ne nasedajte takim vestem, bodite uverjeni, da ako sadni trgovci nakupujejo sadje, še vedno dobivajo od naše Narodne banke plačane nemške marke v nezmanjšani vrednosti.

Zasluzek sadnega mešetarja

Vozeč se s kolesom po naši lepi Štajerski, natlel na človeka, ki je pred leti (1935—1936) nakupoval sadje kot sadni mešetar za znanega izvoznika. Med pogovorom, v katerega sem ga zapletel, zvem, koliko je zaslužil kot nakupovalec sadja. In kar verjeti nisem mogel, ko mi je povedal, da je pri tem poslu v dveh mesecih poleg lepega življenja poštno popival in se kar najfineje oblačil imel še čistega okrog 8500 din. Mislim sem, da me malo vleče, toda ko mi razložil, kako se da pri kmetu »zglihati« pri sadju, kako se vaga itd., sem mu verjel.

Kaj pravite sadjarji na to? Ali se ne splačate stopiti skupaj in z zadružno prodajo sadja izločiti take-le »ptičice«? Vedite, da je takšnih, ki v dveh mesecih zaslužijo čistih 8000 din in še

več, zelo veliko. Kmetje! Ali bi ta denar ne prišel prav v vašem gospodarstvu? T. Dok.

Denarni promet v krajih ob nemški meji

Finančni minister je dovolil, da smejo naši državljani, ki stanujejo v obmejnih krajih ob bivši Avstriji, izvoziti za svoje osebne potrebe v učinkovitih nemških markah zneske, ki si jih nabavijo pri pooblaščenih zavodih ali menjalnicah do skupne vrednosti 200 din na dan in na osebo, kolikor so doslej smeli vzeti s seboj v učinkovitih dinarjih v smislu odloka finančnega ministra z dne 5. novembra 1931. Pooblaščenim zavodim in menjalnicam smejo prodajati učinkovite nemške marke samo v kovnem denarju in v navedenih mejah, in sicer na podlagi obmejnih legitimacij, v katerih je treba navesti takšno prodajo. Pristojni carinski organi bodo v obmejnih legitimacijah potrdili nakup in izvoz učinkovitih nemških mark.

Kako bo z izvozom pšenice?

Iz Beograda poročajo, da cenijo letošnji izvozni presežek pšenice na 50.000 vagonov in bi tako imela naša država več pšenice za izvoz kot lani. Zaenkrat ima naša država že zagotovljeno prodajo 30.000 vagonov, ostanek pa bi šel v nekatere druge države. Namen merodajnih činiteljev pa je ne preveč forsirati izvoz pšenice, ker je potrebno nekaj zalog držati doma zaradi lanskih slabih izkušenj. Rezerva za vsak primer bi znašala 10.000 vagonov. So pa v zvezi s tem znatne tehnične težkoče, ker nimamo dovolj primernih skladišč za toliko količine žita. Kajti računa se, da bodo moderni silosi zgrajeni že jeseni leta 1939 in bomo tako lahko že prihodnjo žetev spravili v silose. Vkljub nameri, da se preveč ne forsira izvoz pšenice, se po uradni intervenciji na domačih tržiščih nadaljevala v neizpremenjenem obsegu.

Italija prepovedala uvoz živine

Listi poročajo, da je Italija prepovedala uvoz živine do konca tega leta. Ta ukrep pa smatrajo za prehodni, zlasti ker gre za ukrep, ki ima namen urediti notranji italijanski trg. Pričakovati je zaradi slabe letine krme večjo ponudbo domače živine na trgih in je treba že sedaj skrbeti za prodajo in cene. Najbolj bo novi ukrep prizadel Mažarsko, Romunijo in našo državo.

Francija slabo pospešuje naš izvoz lesa

Nekateri silno zagovarjajo čim tesnejšo politično navezanost na Francijo ter pravijo, da so nam edino Francozi pravi prijatelji. Prijateljstvo pa se predvsem spozna najprej — pri žepu. Tega pa imajo Francozi glede na nas že od nekdaj presneto tesno zapetega. Vidi se to tudi sedaj pri razdelitvi avstrijskega lesnega kontingenta. Kakor znano, so Francozi svoječasnno iz rajne Avstrije uvažali letno 90.000 ton smrekovega le-

sa in desk — trikrat toliko, kakor iz Jugoslavije celokupnega lesa. Sedaj je Nemčija zasedla Avstrijo ter rabi avstrijski les sama zase. Naši lesni izvozniki so pričakovali, da bo Francija vseh 90.000 ton, ki jih je jemala poprej iz Avstrije, nakupila pri nas ter so se tega zelo veselili. Iz Pariza poročajo sedaj, da je trgovinski minister odgovoril na neko vprašanje lesno-gospodarske skupine zbornice, da dosežanji avstrijski uvozni kontingent lesa v količini 90.000 ton nikakor ne bo v polnem obsegu prenešen na Jugoslavijo. Jugoslaviji je dovoljen le dodatni kontingent 3000 ton po istih carinskih pogojih, kot veljajo za ostali jugoslovanski uvoz lesa. Avstrijcem pa so svoječasnno Francozi odstopili dosti ugodnejše dobavne pogoje, kakor našim izvoznikom.

Goveja živina

Na zadnjih sejmih je bil položaj sledeč: **Maribor:** debeli voli 4.25—5.50 din, poldebeli 3.50—4.50, piemenski voli 4.25—5.50, biki za klanje 3.50 do 4.50, klavne krave debele 3.75—4.50, piemenske krave 3.25—4.25, krave za klobasarje 2.50, mlazne krave 4—5, breje krave 3.50—4.25, mlada živina 4—5, teleta 4.50—6 din. — **Ptuj:** voli 4—5, krave 2.50—4, biki 3.80—4, junci 4—4.25, telice 3.75—5.25, teleta 5—5.50 din. — **Kranj:** voli 6.25, 5.50 in 5 din, telice 6.25, 5.50 in 5 din, krave 5.50, 5 in 4.50, teleta 8 in 7 din. — **Ljutomer:** telice 4—5.50 in 3—4.50, krave 3—4 in 2 din, teleta 4.50—6. — **Sobota:** biki 5—6, 4.50—5 in 4 din, telice 5—6, 4.50 in 4 din, krave 4, 3 in 2.50 din, teleta 5 in 4 din. — **Brežice:** voli 5, 4.50 in 3.50 din, telice 4.50, 4 in 3 din, krave 4.50, 3.50 in 1.50 din, teleta 5 in 4.50 din. — **Ljubljana:** voli 6.25, 5.50 in 4 din, telice 6.25, 6 in 5.50 din, krave 5, 4 in 3.50 din, teleta 6 in 5 din. — **Slovenjgradec:** voli 5, 4 in 3 din, telice 5, 4 in 3 din, krave 4, 3 in 2 din, teleta 6 in 5 din.

Trgovina s svinjami

Na mariborskem svinjskem sejmu so se prodajali mladi prašički, 5—6 tednov stari, po 90 do 120 din, 7—9 tednov po 130 do 160 din, 3—4 mesece po 180 do 240 din, 5—7 mesecev po 285 do 420 din, 8—10 mesecev po 450 do 550 din, eno leto po 710 do 820 din; 1 kg žive teže po 6.50 do 8 din, 1 kg mrtve teže po 8.50 do 11.25 din. — Na ptujskem sejmu so bili mladi prašički 6—12 tednov stari po 80—150 din, pršutarji 7.50—8, debele svinje 8.25—9, piemenske svinje 7—7.25 din za 1 kg žive teže. — Na notranjskem so pršutarji po 7 din, v Brežicah po 7, špeharji pa po 9 din, v Novem mestu so mladi prašički po 90—140 din, v Ljubljani špeharji po 10, pršutarji po 8—9 din, v Kranju pa so mladi prašički 7—8 tednov stari po 145 do 235 din, pršutarji po 8.50 do 9.50 din, špeharji pa po 10.25 din.

Surove kože in ovčja volna

Goveje surove kože so po 7—9 din, telečje surove kože po 10 din, svinjske surove kože pa po 6 din za 1 kg. — Neoprana ovčja volna se prodaja po 24—26 din, oprana volna pa po 34—36 dinarjev za 1 kg.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Sestra zahteva polovico zemlje. Neimenovan naročnik. Svoji sestri ste na njeno prigovarjanje ustno obljubili polovico zemlje (posestva), a pod pogojem, da plača nek Vaš dolg v znesku 3000 din. Sestra dolga še ni plačala, zahteva pa, da ji izročite polovico posestva. Vi ste v teku enoletnega skupnega bivanja s sestro in njenim možem spoznali, da bi Vam bilo nadaljevanje skupnosti nevarno, ker sta Vam grozila z ubojem, zaradi česar bi polovico raje komu drugemu prodali. — Gre za dogovor bodoče pogodbe, ki je veljaven, čeprav je sklenjen le ustno. Obvezen je tak dogovor pod pogojem, ako se niso med tem okolnosti tako izpremenile, da izgubi ena ali druga stranka zaupanje. Ali ste upravičeno izgubili zaupanje, ne moremo z gotovostjo presoditi, ker niste ponašanja sestre in svaka dovolj jasno, odnošno izčrpano popisali. Vsekakor sestra ne more zahtevati izvršitve obljube, preden ne izpolni pogoja, ki ste ga Vi stavili (da plača dolg).

Dovoljenje upravne oblasti za potovanje v Nemčijo. R. F. Pritožujete se, da Vam okrajno načelstvo noče izdati potnega lista za potovanje v Nemčijo, kjer imate obljubljeni zaposlitev, čeprav imate vse potrebne listine v redu. — Upravne oblasti žal ne morete prisiliti, da Vam

izda potni list. Najbrž v Vašem okolišju že primanjkuje delavnih moči in zato okrajno načelstvo delavcem začasno odreka potne liste. Poskusite ponoviti prošnjo in v njej izčrpano popišite Vaš ozira vredni položaj.

Vojaška izkaznica kadrovske službe oproščene hranilca. A. B. Čeprav ste kot edini hranilec oproščeni službe v stalnem kadru, si morate vendarle oskrbeti vojaško izkaznico, to pa šele tedaj, ko ste dopolnili 27 let. Zadevno prošnjo dajte kar na zapisnik pri občini, ki mora imeti primerne tiskovine; priložiti je treba le sliko.

Izdelovanje sladkorja za domačo rabo. F. D. Nasvet, naj iz sladkorne pese doma skuhate sladkor za domačo rabo, ni prida. Ako bi hoteli izdelovati sladkor, ki bi bil kaj vreden, bi bila potrebna precej komplicirana procedura, ki se Vam v manjšem obsegu nikakor ne bi izplačala. Za eventualno prodajo, odnosno tudi že za izdelavo v količkah večjem obsegu, bi morali imeti oblastno dovoljenje.

M. Lovro. Pritožujete se, da je nekdo zlorabil Vaše ime ter izposloval objavo nekoga odgovora, ki bi utegnil imeti za Vas slabe posledice. Mi sicer dvomimo, da bi čitatelji vedeli, kdo je ta Lovro M., ki mu odgovarjamo, vendar pa radi volje objavljamo, da je vprašanje stavil nekdo drugi, ki se je lažno podpisal z Vašim imenom.